

Estudi del sobreesforç econòmic que la discapacitat intel·lectual ocasiona a la família a Espanya- (2008)

Resum Executiu
Dossier de premsa

Abril de 2009

Amb el suport de:

Índex

1	Context i objectius.....	4
1.1	Identificació de la població amb discapacitat intel·lectual a Espanya	5
2	Metodologia de l'estudi.....	7
2.1	Determinació dels perfils de PDI	7
2.2	Anàlisi de costos.....	9
2.2.1	Costos per temps.....	9
2.2.2	Costos per execució	11
2.2.3	Costos d'oportunitat.....	12
2.3	Mesures compensatòries.....	iError! Marcador no definido.
3	Presentació de resultats	17
4	Conclusions	20

1 Context i objectius

Aquest estudi ha estat promogut per la *Confederació Espanyola FEAPS*, que agrupa les 17 federacions autonòmiques que tenen com a missió la defensa dels drets i interessos de les persones amb discapacitat intel·lectual i les seves famílies, la prestació de serveis i constituir-se com agent de transformació social. *APPS-Federació catalana pro persones amb discapacitat intel·lectual* (membre de FEAPS) agrupa més de 260 entitats que atenen a unes 17.000 persones amb discapacitat intel·lectual i les seves famílies al llarg de les diferents etapes vitals, per mitjà de 2.400 professionals.

Conseqüent amb la seva missió, FEAPS vol contribuir a millorar la qualitat de vida de persones amb discapacitat intel·lectual i les seves famílies, mitjançant el coneixement del sobreesforç que suposa la discapacitat intel·lectual a les persones i les seves famílies, en termes de temps, diners i recursos, per desenvolupar-se a la seva vida diària.

És evident que per a qualsevol família, tenir una persona amb discapacitat significa, en la majoria dels casos, a més de temps, esforç i dedicació, una pèrdua d'oportunitats per realitzar activitats socials, de formació, laborals o d'oci.

A més d'aquest esforç familiar i personal, s'observa un increment de les mesures i recursos públics destinats a millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual, que en part modifiquen aquest sobreesforç però no són suficients per garantir la no discriminació d'aquestes famílies.

És important quantificar en quina mida aquest increment de recursos compensa i redueix realment l'esforç econòmic de la persona amb discapacitat intel·lectual i el de les seves famílies.

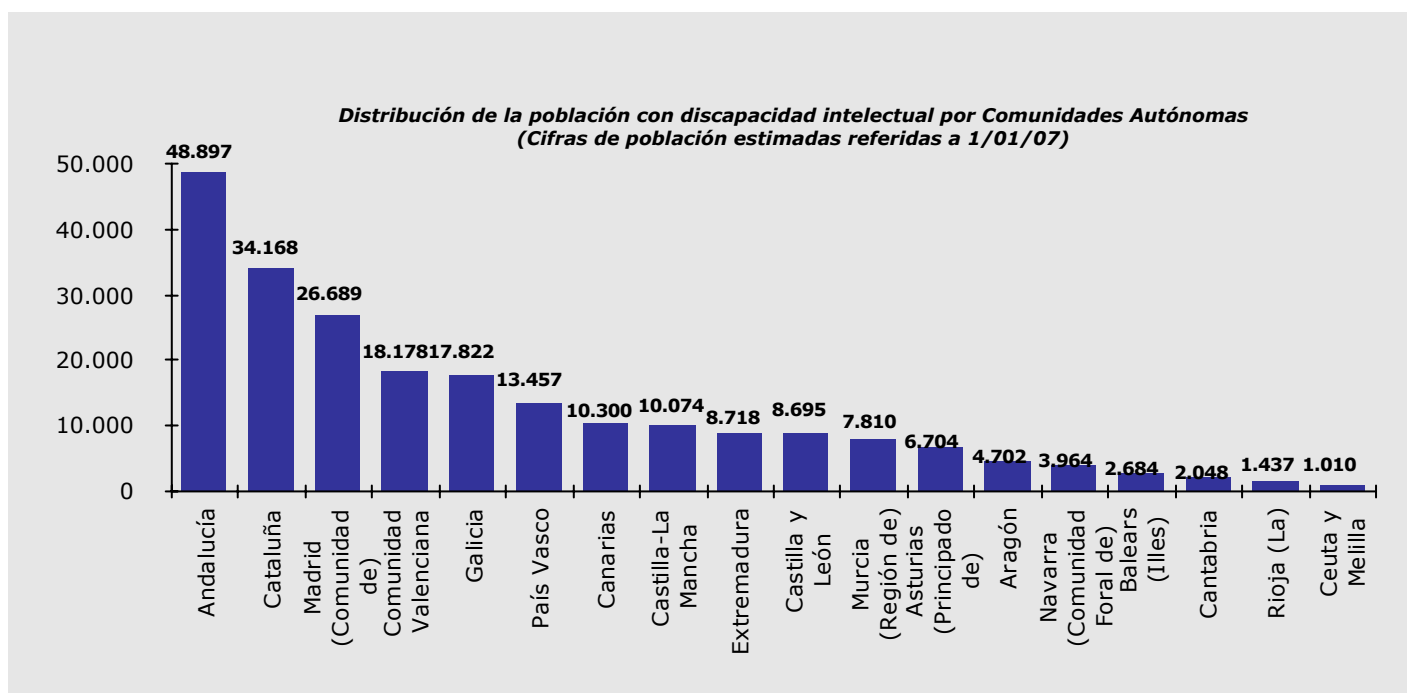
L'objectiu principal d'aquest estudi és quantificar el sobreesforç econòmic que la discapacitat intel·lectual ocasiona a la persona, a la seva família i al seu entorn.

No es pot oblidar que la discapacitat intel·lectual és un fenomen que té un cost econòmic.

Identificació de la població amb discapacitat intel·lectual a Espanya

La taxa de prevalença de la discapacitat intel·lectual s'estima en 5,03/1.000 habitants¹, dada que situa el número de PDI (persones amb discapacitat intel·lectual) a Espanya en **227.360**.

Per CC.AA. Andalusia és la Comunitat que presenta un major número de PDI, seguida de Catalunya i Madrid.

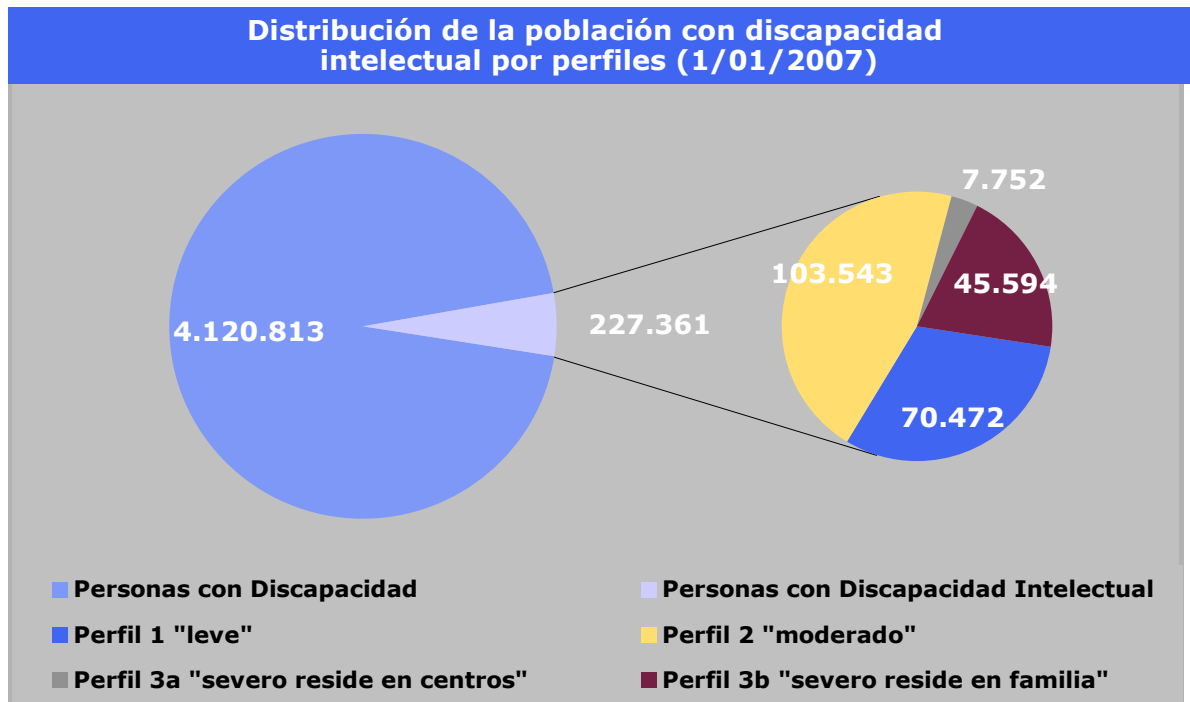
D'acord amb la classificació de la situació de dependència que marca el Llibre Blanc d'atenció a les persones en situació de dependència a Espanya (moderada, severa i gran dependència), es pot realitzar una estimació de la distribució de les persones amb discapacitat intel·lectual (PCDI) en funció del seu grau de dependència i el seu lloc de residència.

Les PDI moderada viuen un 93% amb les seves famílies, els severos un 86% i els gran dependents un 85%. La resta de persones viu a centres residencials, la majoria d'ells de titularitat de les entitats integrades a FEAPS.

La mitjana presenta que el 87% de les PDI viuen amb les seves famílies, mentre que el 13% ho fa a centres residencials.

¹ Font: Observatorio del entorno, FEAPS, ¿cuántos españoles tienen discapacidad intelectual? Análisis de la encuesta EDES 1999 y proyección a 1/1/2007.

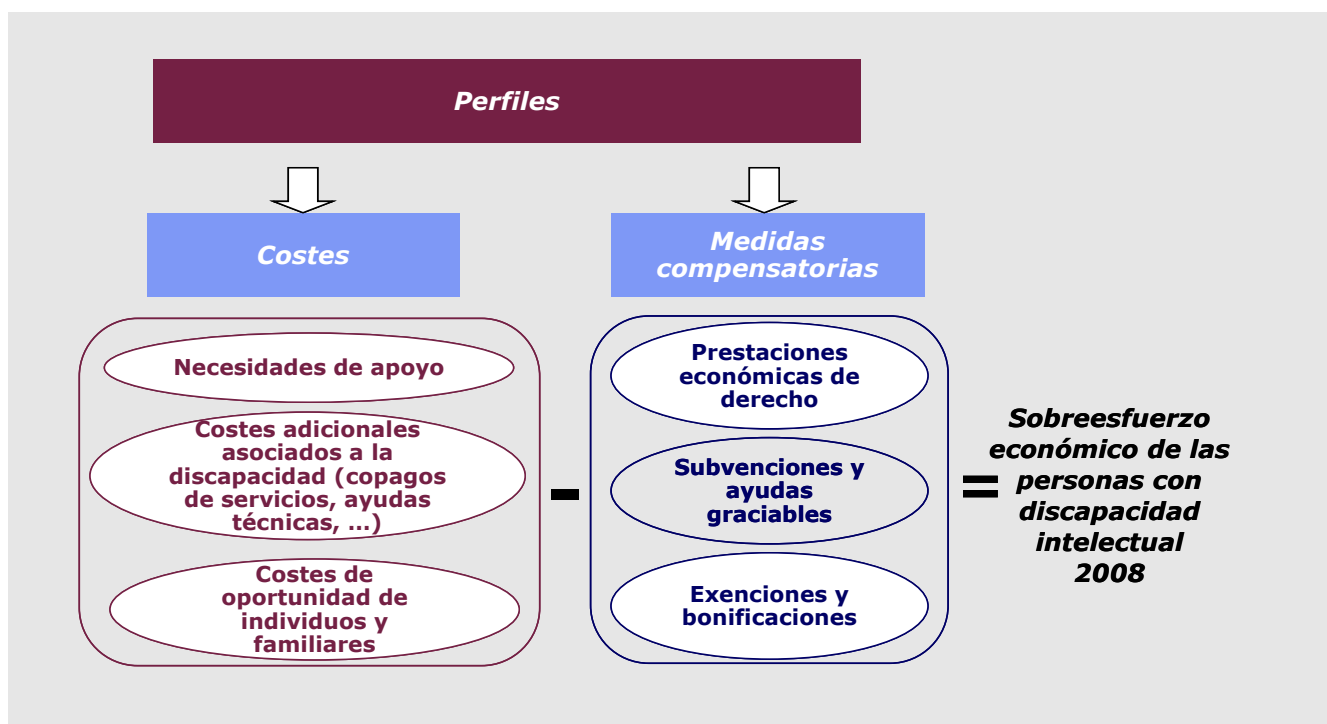
Del total de les 227.361 PDI, el 31% (70.472 persones) són de perfil lleu, el 45,5% (103.543 persones) de perfil moderat, i el 23,5% (53.346 persones) són de perfil sever de les quals 7.752 persones resideixen a centres i la resta viu amb la seva família.

2 Metodologia de l'estudi

Aquest estudi es basa en un anàlisi de fonts estadístiques i publicacions sobre la discapacitat en general i sobre la discapacitat intel·lectual en particular. S'ha tingut en compte també l'opinió d'experts en aquest àmbit.

L'estudi s'ha desenvolupat en quatre etapes: identificació dels perfils de PDI, l'anàlisi dels costos, l'anàlisi de les mesures compensatòries (prestacions, subvencions i deduccions IPRF) i la determinació del cost per perfil anual, és a dir, **el sobreesforç econòmic**.

L'índex de sobre esforç resultant, de la persona amb discapacitat i la seva família no ha de ser interpretat com la quantitat de diners que la unitat familiar necessita gastar pel que fa a l'expressió o valor econòmic resultant de quantificar en unitats monetàries el conjunt de costos en els que cau la família, un cop restades les mesures compensatòries.

L'índex resultant és un índex mitjà, és a dir, al que tendeix qualsevol persona amb discapacitat intel·lectual. Donada la novetat d'aquest tipus d'estudis, per la seva complexitat metodològica i per ser el més rigorosos, s'ha deixat per una segona fase el desagregar l'índex segons els diferents estadis del cicle vital: infància, joventut, maduresa i vellesa.

L'índex resultant es presenta pel conjunt de l'estat i es desagrega per cadascuna de les comunitats autònomes i per a les dues ciutats autònomes. Així mateix, produeix una segona desagregació d'acord a les diferents casuístiques de la discapacitat intel·lectual.

2.1 Determinació dels perfils de PDI

La caracterització del col·lectiu de PDI ens ha permès extreure aquells paràmetres que senyalen les grans diferències existents entre les persones que conformen el col·lectiu amb discapacitat intel·lectual: necessitat de més

temps de recolzament familiar, tendència de pluripatologies o augment en la dificultat d'accedir a prestacions de caràcter sanitari, com és l'extracció d'una peça dental, entre d'altres.

Aquests paràmetres serveixen de suport per a identificar quins criteris es van utilitzar a la segmentació de la població objecte de l'estudi. La definició dels criteris es realitza tenint en consideració l'objectiu global del projecte: l'identificació de l'engravi comparatiu de les famílies en que viu una persona amb discapacitat intel·lectual.

Per això els criteris o paràmetres a utilitzar en la segmentació influeixen de forma important a l'impacta econòmic final a les famílies, i permeten agrupar a la població de la forma més homogènia possible seguint el criteri d'identificar necessitats que impliquen una sobrecàrrega econòmica per als familiars o individus amb discapacitat intel·lectual.

Els criteris clau escollits per a la segmentació de les PDI són:

- Lloc de residència (domicili familiar, centre residencial)
- Intensitat de la necessitat de recolzament (lleu, moderat, sever)
- Situació laboral
- Segmentació realitzada per graus establerts pel Llibre blanc d'atenció a les persones en situació de dependència a Espanya.

Seguint aquests criteris s'han establert els següents perfils:

PERFILES	DEFINICIÓN
1 "leve"	El perfil 1 incluiría a aquellas personas con discapacidad intelectual "leve": Son parcialmente autónomos para realizar ciertas actividades de la vida (actividades cotidianas, de aprendizaje, socialización, de salud y seguridad, etc.) necesitando apoyo y supervisión en algunas de ellas. Viven con sus familias. Son considerados población activa: trabajan o están en paro. En principio, no tienen necesidades de apoyo específicas relacionadas con la salud.
2 "moderado"	El perfil 2 incluiría a aquellas personas con discapacidad intelectual "moderada": Requieren ayuda para realizar la mayoría de las actividades de la vida, necesitando apoyo y soporte de otra persona para poder llevarlas a cabo. La dedicación de la familia suele ser más extensa. Pasan la jornada laboral bien en Centros Ocupacionales o bien en Centros de Día. Requieren de unas necesidades específicas en el ámbito de la salud.
3 "severo"	El perfil 3 incluiría a aquellas personas con discapacidad intelectual "severa": Se incluyen dentro de este perfil a aquellas personas que requieren atención continuada. Son personas que suelen estar en residencias, aunque no en todos los casos. Se subdivide este perfil en función de si viven en residencia o en casa familiar con apoyo en Centro de Día; dado que hay diferencias sustanciales en la naturaleza e intensidad de los apoyos familiares según sea el caso <ul style="list-style-type: none"> - Severo 3A: Las personas viven en residencias, la familia suele asumir el cuidado y el apoyo que la persona requiere durante los fines de semana o periodos vacaciones. - Severo 3B: Viven en la residencia familiar. La familia asume una parte muy importante de la atención y de los cuidados.

Pel que fa a les persones amb DI amb altres limitacions funcionals (persones amb pluridiscapacitat) s'han tingut en compte altres elements de costos específics derivats de la pluridiscapacitat, que es presenten també a l'apartat de resultats globals de l'estudi.

2.2 Anàlisi dels costos

Per analitzar quins són els costos, associats a la DI, que assumeixen les PDI i les seves famílies, es va realitzar una revisió bibliogràfica i un panel d'experts. Com a resultat es va obtenir la següent qualificació dels costos:

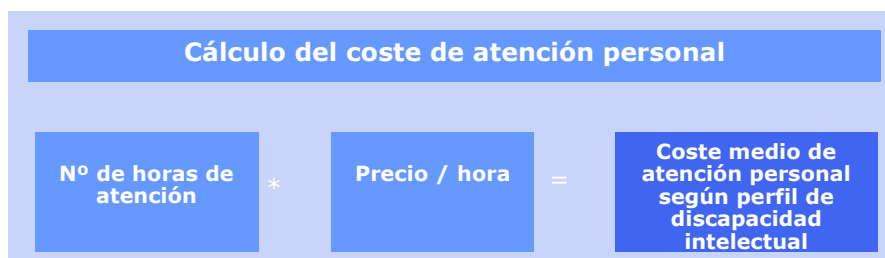
- costos per temps
- costos per execució
- costos d'oportunitat: de l'individu i de la família

El següent quadre mostra el detall dels costos considerats:

1. Costes por tiempo	Coste horas de atención de la familia para realizar las actividades de la vida	
2. Costes por ejecución	Costes adicionales asociados a la vida diaria	Material ortopédico Ropa Ocio Cuidados e higiene Transporte
	Otros costes	Gastos farmacéuticos Gestión temas legales Copago por servicios
3. Costes de oportunidad	Costes de oportunidad del individuo Costes de oportunidad de la familia	

2.2.1 C2.2.1 Costos per temps

El sistema de càlcul de costos per temps es basa en el càlcul del número d'hores d'atenció que necessita la persona amb discapacitat intel·lectual per part de la família i en el preu per hora establert pel mercat.

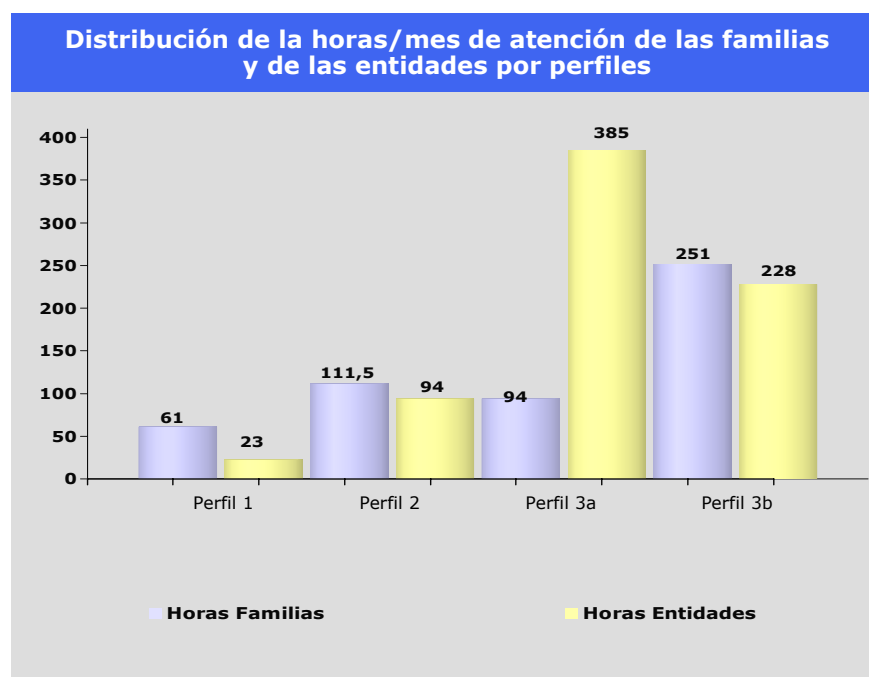

Per calcular el número d'hores d'atenció personal es buscarà identificar aquelles activitats de la vida que, per aconseguir una execució correcta per part d'una persona amb discapacitat intel·lectual, exigeixi un recolzament personal.

Després d'analitzar les diferents alternatives d'identificació d'aquest tipus de variables, es va decidir utilitzar una les des escales existents actualment per avaluar les necessitats de les persones amb discapacitat, l'escala d'intensitat de recolzaments (**Escala SIS**, *Suports Intensity Scale*). L'escala SIS permet identificar aquelles activitats per a les quals les PDI necessiten recolzaments de tercers i el temps necessari per donar aquests recolzaments.

Un cop determinades les necessitats de recolzament, es va definir, mitjançant un panel amb experts, el número d'hores total d'atenció, partint de la freqüència i el temps diari de recolzament per cadascun dels perfils definits.

Posteriorment es va aplicar un factor de correcció al total d'hores d'atenció per a obtenir únicament el total d'hores d'atenció per part de la família: les hores d'atenció restants corresponen a aquelles que el seu temps d'atenció correspon a els entitats/centres.

El moviment associatiu FEAPS, els serveis i prestacions tècniques que posa a disposició de les PDI, suposen una atenció especialitzada i de qualitat, a un cost menor per a les administracions degut a l'economia d'escala que es genera. En el següent quadre s'observa l'estalvi que suposa el sobre esforç de les organitzacions de FEAPS i de les famílies a les administracions públiques, que es troba entre els 422 €/any i els 24.296 €/any.

	Total (h/mes familia)	Total (h/mes entidad)	Total h/mes atención	Precio hora	Coste/año total	Coste/año familia	% coste familia/total	Coste/año entidad	% coste entidad/total
Perfil 1	61,1	23	84,1	10,25 €	10.344 €	7.515 €	73%	2.829 €	27%
Perfil 2	111,6	94	205,6	10,25 €	25.289 €	13.727 €	54%	11.562 €	46%
Perfil 3a	94,1	385	479,1	10,25 €	58.929 €	11.574 €	20%	47.355 €	80%
Perfil 3b	251,4	228	479,4	10,25 €	58.966 €	30.922 €	52%	28.044 €	48%

	Coste/año plaza*	Valor añadido total/año	Valor añadido familia/año	Valor añadido entidad/año
Perfil 1	8.802 €	1.542 €	1.121 €	422 €
Perfil 2	13.928 €	11.360 €	6.166 €	5.194 €
Perfil 3a	28.696 €	30.234 €	5.938 €	24.296 €
Perfil 3b	28.696 €	30.271 €	15.874 €	14.397 €

* Elaboració pròpia prenent com a referència el preu màxim/mòdul d'Aragó

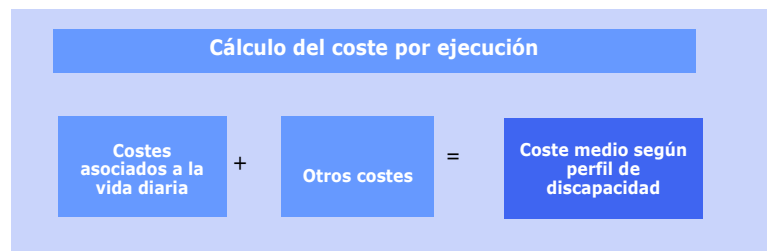
Un cop calculat el número d'hores d'atenció donada per la família per a cadascun dels perfils, el següent pas és determinar la quantitat econòmica a assignar a cada hora. Els membres del panel d'experts, van acordar prendre com a referència el salari mitjà del cuidador al sector serveis socials, 10,25€/hora².

Tabla con el total de horas y coste medio por tiempo del apoyo de la familia por perfil (2008)

	Total (h/mes familia)	Precio hora	Total € mes	Total € anual	Incremento coste ³
Perfil 1	61,1	10,25	627	7.521	100
Perfil 2	111,6	10,25	1144	13.725	182
Perfil 3a	94,1	10,25	964	11.571	154
Perfil 3b	251,4	10,25	2577	30.922	411

2.2.2 Costos per execució

El sistema de càlcul de costos per execució es basa en la suma dels diferents costos associats per la compra d'un producte o servei derivat de tenir una DI i, per tant, no contemplats al cost per temps.

Variables de Costes

- **Costes adicionales asociados a la vida diaria**

- Material ortopédico
- Ropa
- Ocio
- Cuidados e higiene
- Transporte

- **Otros:**

- Gasto farmacéutico
- Gestión temas legales
- Copago por servicios

Aquest tipus de variables de cost no compta amb informació bibliogràfica que doni recolzament a la quantificació econòmica e intentar quantificar-les amb rigurositat científica exigiria estudis específics.

Per tal de no perdre rigurositat a la medició d'aquest grup de variables, s'eliminaran aquells aspectes que, malgrat tenir la certesa de que són un cost extra per a les famílies de persones amb discapacitat intel·lectual, no es pot definir de forma clara el cost econòmic que suposen.

En aquest apartat, el recolzament del grup d'experts ha estat d'importància significativa.

² Encuesta EPA 2002. Precio actualizado con IPC 2008

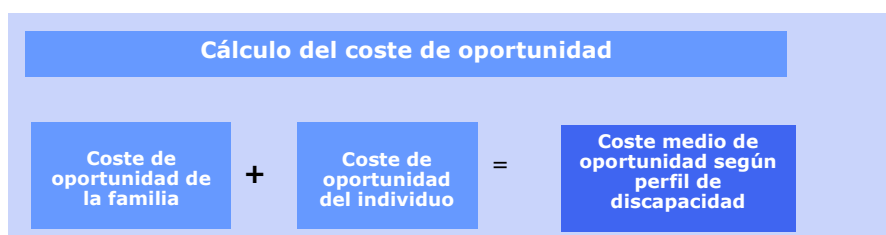
³ Cálculo tomando como base 100 el perfil 1

Costes medios por ejecución⁴

	PERFIL 1	PERFIL 2	PERFIL 3a	PERFIL 3b	Media
Material Ortopédico	42 €	42 €	42 €	42 €	42 €
Ropa	- €	681 €	681 €	681 €	511 €
Higiene y cuidado	- €	435 €	- €	435 €	218 €
Ocio	210 €	210 €	210 €	210 €	210 €
Transporte	452 €	556 €	- €	556 €	391 €
Total	705 €	1.925 €	934 €	1.925 €	1.372 €
Gasto farmacia y parafarmacia	- €	423 €	133 €	133 €	172 €
Dentista	- €	- €	- €	- €	- €
Gestión de temas legales	90 €	90 €	90 €	90 €	90 €
Copago	2.120 €	2.120 €	4.598 €	2.472 €	2.827 €
Total	2.210 €	2.633 €	4.820 €	2.695 €	3.090 €
Total anual	2.915 €	4.559 €	5.754 €	4.620 €	4.462 €
Incremento por perfil⁵	100%	156%	197%	159%	

2.2.3 Costos d'oportunitat

Els costos d'oportunitat de les persones amb DI són molt diversos i alguns d'ells molt difícils de calcular. En aquest estudi s'han tingut en compte únicament aquells costos ocasionats en l'àmbit laboral.

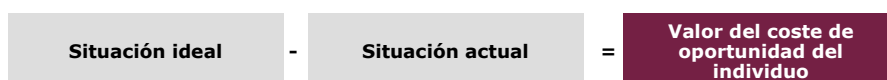
2.2.3.1 Costos d'oportunitat de l'individu

Els nivells d'atur o les taxes de població activa en el col·lectiu de persones amb DI constaten importants diferències, en l'àmbit laboral, entre les persones amb discapacitat intel·lectual i la resta de la població. Les conseqüències de la falta d'un salari, o d'algun tipus de guany econòmic, fa que l'autosuficiència i la participació social es troben encara més compromeses.

Per a la quantificació del cost d'oportunitat de l'individu es va dissenyar un escenari ideal, és a dir, quin seria el valor dels ingressos salarials si el col·lectiu de persones amb discapacitat intel·lectual tingués les mateixes oportunitats laborals que la resta de persones a Espanya i, un escenari real, és a dir, una foto de la situació a 2008 dels ingressos salarials que tenen el col·lectiu de PDI, segons la seva capacitat de treball. El cost d'oportunitat se determina com la diferència entre ambdós.

⁴ Algunos de los costes considerados se mantienen para todos los perfiles, debido a que en general los perfiles más bajos tienen una frecuencia de uso menor que la de perfiles más altos, hecho que compensa el coste.

⁵ Cálculos tomando como base 100 el perfil 1

Situación IDEAL			
	Perfil 1	Perfil 2	Perfil 3a
Salario mercado abierto	20.158	20.158	20.158
Prestación por desempleo	11.347	11.347	11.347
Salario medio total	15.752	15.752	15.752

Situación REAL			
	Perfil 1	Perfil 2	Perfil 3a
Salario mercado abierto	14.933	0	0
Prestación por desempleo	4.549	0	0
Salario en CEE	9.500	9.500	0
Salario medio total	9.661	3.167	0

Coste de oportunidad medio total (€)	6.092	12.586	15.752
---	--------------	---------------	---------------

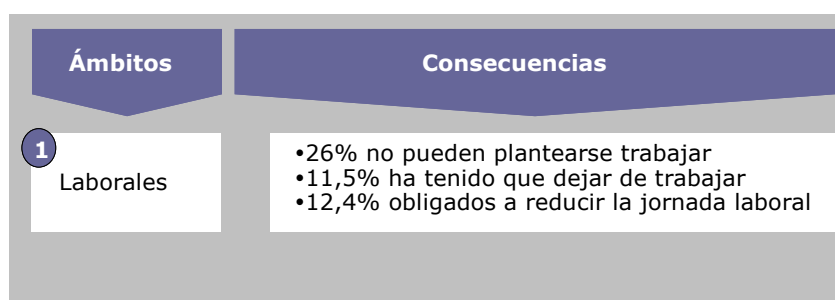
2.2.3.2 Costos d'oportunitat de la família

Dins del cost d'oportunitat de la família s'inclouen les activitats, tant de temps com econòmiques, que no pot realitzar al tenir que ocupar-se de donar recolzament a la persona amb DI.

Tenint en compte com d'innovador és imputar aquest tipus de cost, habitualment assumit per les famílies com 'una cosa natural' a la institució familiar, els resultats globals també es presentaran sense tenir en compte aquest cost.

Temps: el cost d'oportunitat per temps no es considerarà en aquest apartat, ja que s'han inclòs anteriorment (a la valoració de les necessitats de recolzament) on es determinava el cost per a la família en aquest àmbit.

Econòmiques: es refereix a la pèrdua d'oportunitats laborals, ja que a moltes famílies amb una PDI, com a mínim un dels dos conjugues deixa o disminueix la seva vida laboral.

No es contempla, per la dificultat de quantificació de forma fiable, la pèrdua d'oportunitat en formació, compra d'actius, qualitat de vida, derivats de la necessitat d'inversió continua que genera la PDI.

Per al perfil 1 s'assumeix que el sobreesforç serà la reducció del seu salari a la meitat per reducció de la jornada laboral. Per al perfil 2 s'assumeix que el sobreesforç serà la reducció del seu salari a la meitat per la reducció de jornada laboral. Per al perfil 2 s'assumeix que el sobreesforç serà la pèrdua del salari mitjà al tenir que deixar de treballar. Per al perfil 3a no n'hi ha cost d'oportunitat ja que la PDI viu en un complex residencial i no implica una reducció de la jornada laboral d'un dels seus conjugues. Per al perfil 3b el sobreesforç serà també la pèrdua del salari mitjà al no treballar.

Sobreesfuerzo por perfil		
	Nº de PDI por perfil de discapacidad	Sobreesfuerzo anual por perfil y persona
Perfil 1	110.719	10.079 €
Perfil 2	68.419	20.158 €
Perfil 3a	0	- €
Perfil 3b	23.212	20.158 €

A més, el cost d'oportunitat de l'individu i de la família es corregeix segons l'IPC de cada CC.AA (veure resultats globals), donant resultats molt més ajustats a la realitat socioeconòmica de cada família i de cada entorn.

COMUNIDAD AUTONOMA DE RESIDENCIA	PIB (€/hab)	% sobre PIB estatal	Total anual coste oportunidad				Media
			PERFIL 1	PERFIL 2	PERFIL 3a	PERFIL 3b	
Estatal	20.864 €	100%	16.171 €	32.744 €	15.752 €	35.910 €	25.144 €
Andalucía	16.185 €	78%	12.544 €	25.401 €	12.219 €	27.857 €	19.505 €
Aragón	22.263 €	107%	17.255 €	34.940 €	16.808 €	38.318 €	26.830 €
Asturias (Principado de)	18.395 €	88%	14.258 €	28.870 €	13.888 €	31.661 €	22.169 €
Balears (Illes)	23.275 €	112%	18.040 €	36.528 €	17.572 €	40.060 €	28.050 €
Canarias	18.935 €	91%	14.676 €	29.717 €	14.296 €	32.590 €	22.820 €
Cantabria	20.456 €	98%	15.854 €	32.103 €	15.444 €	35.207 €	24.652 €
Castilla-La Mancha	19.716 €	94%	15.281 €	30.942 €	14.885 €	33.934 €	23.761 €
Castilla y León	16.338 €	78%	12.663 €	25.641 €	12.335 €	28.120 €	19.690 €
Cataluña	24.760 €	119%	19.190 €	38.858 €	18.693 €	42.615 €	29.839 €
Comunidad Valenciana	19.151 €	92%	14.844 €	30.056 €	14.459 €	32.962 €	23.080 €
Extremadura	14.095 €	68%	10.924 €	22.120 €	10.641 €	24.259 €	16.986 €
Galicia	16.963 €	81%	13.147 €	26.622 €	12.807 €	29.196 €	20.443 €
Madrid (Comunidad de)	27.308 €	131%	21.165 €	42.857 €	20.617 €	47.001 €	32.910 €
Murcia (Región de)	17.423 €	84%	13.504 €	27.344 €	13.154 €	29.988 €	20.998 €
Navarra (Comunidad Foral de)	26.307 €	126%	20.390 €	41.286 €	19.861 €	45.278 €	31.704 €
País Vasco	26.382 €	126%	20.448 €	41.404 €	19.918 €	45.407 €	31.794 €
Rioja (La)	22.311 €	107%	17.292 €	35.015 €	16.844 €	38.400 €	26.888 €
Ceuta	18.990 €	91%	14.718 €	29.803 €	14.337 €	32.684 €	22.886 €
Melilla	18.733 €	90%	14.519 €	29.400 €	14.143 €	32.242 €	22.576 €

2.3 Mesures compensatòries

Les Administracions públiques han establert un conjunt de mesures per a les PDI i les seves famílies, mitjançant una sèrie de deduccions, prestacions i subvencions, com instrument de discriminació positiva orientat a compensar els costos associats a la discapacitat intel·lectual.

Prestacions econòmiques de dret:

- LISMI: subsidi per ingressos mínims, per tercera persona i per mobilitat i compensació per despeses de transport.
- Llei de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les Persones en Situació de Dependència: prestacions econòmiques vinculades al servei (s'assumeix que les PDI amb perfil 3 "sever" i 2 "moderat" accedeixen actualment a aquestes prestacions).

Subvencions graciabls:

- Règim general de subvencions de la Secretaria d'Estat de Serveis Socials, Famílies i Discapacitat i les específiques de cada CCAA.

Exencions i bonificacions sobre la base imposable (IRPF)

- Per a l'individu
- Per a la família

L'anàlisi de las mesures compensatòries inclou també les específiques de cada CCAA, que han estat validades per les federacions autonòmiques de FEAPS.

Cuadro resumen con el total anual por PDI de prestaciones, subvenciones y deducciones para cada Comunidad Autónoma (2008)

COMUNIDAD AUTONOMA DE RESIDENCIA	Total Prestaciones				Total Subvenciones				Total deducciones de la PCDI		Total deducciones de la familia			
	Perfil 1	Perfil 2	Perfil 3a	Perfil 3b	Perfil 1	Perfil 2	Perfil 3a	Perfil 3b	Perfil 1	Perfil 2	Perfil 1	Perfil 2	Perfil 3a	Perfil 3b
Andalucía	3.330 €	14.050 €	20.019 €	13.710 €	15 €	15 €	15 €	15 €	703 €	1.043 €	50 €	50 €	50 €	50 €
Aragón	2.421 €	13.656 €	14.820 €	14.802 €	714 €	1.057 €	964 €	889 €	703 €	1.043 €	- €	- €	- €	- €
Asturias (Principado de)	674 €	14.266 €	9.915 €	13.220 €	1.416 €	1.589 €	1.675 €	75 €	703 €	1.043 €	- €	- €	- €	- €
Baleares (Illes)	4.899 €	18.561 €	12.885 €	16.260 €	- €	- €	- €	- €	763 €	1.103 €	- €	- €	- €	- €
Canarias	4.034 €	17.626 €	21.615 €	13.520 €	- €	- €	- €	- €	703 €	1.043 €	- €	- €	- €	- €
Cantabria	674 €	14.266 €	9.915 €	13.220 €	719 €	719 €	719 €	1.225 €	703 €	1.043 €	- €	- €	- €	- €
Castilla-La Mancha	5.114 €	18.706 €	9.915 €	13.220 €	1.013 €	1.973 €	5.130 €	1.920 €	703 €	1.343 €	- €	300 €	300 €	300 €
Castilla y León	674 €	14.266 €	9.915 €	13.220 €	628 €	600 €	1.888 €	28 €	703 €	1.043 €	- €	- €	- €	- €
Cataluña	4.265 €	18.597 €	17.042 €	14.521 €	396 €	396 €	5.068 €	358 €	703 €	1.043 €	- €	- €	- €	- €
Comunidad Valenciana	674 €	14.266 €	9.915 €	13.220 €	1.053 €	1.093 €	4.183 €	1.000 €	703 €	1.043 €	- €	200 €	- €	- €
Extremadura	674 €	14.266 €	9.915 €	13.220 €	698 €	355 €	384 €	445 €	703 €	1.043 €	- €	- €	- €	- €
Galicia	5.856 €	19.998 €	18.445 €	22.300 €	63 €	63 €	63 €	63 €	703 €	1.043 €	- €	- €	- €	- €
Madrid (Comunidad de)	1.986 €	16.318 €	21.777 €	15.272 €	630 €	630 €	359 €	630 €	703 €	1.043 €	900 €	900 €	900 €	900 €
Murcia (Región de)	2.295 €	16.398 €	11.807 €	15.292 €	765 €	1.275 €	225 €	1.275 €	703 €	1.043 €	- €	- €	- €	- €
Navarra (Comunidad Foral de)	11.316 €	15.569 €	10.643 €	16.555 €	3.933 €	3.933 €	5.480 €	3.495 €	703 €	1.043 €	- €	- €	- €	- €
Pais Vasco	4.717 €	19.123 €	14.422 €	17.845 €	- €	- €	- €	- €	1.303 €	1.963 €	460 €	460 €	460 €	460 €
Rioja (La)	808 €	14.401 €	30.294 €	13.354 €	58 €	70 €	21 €	70 €	703 €	1.043 €	- €	- €	- €	- €
Ceuta	- €	14.266 €	12.172 €	13.220 €	- €	- €	- €	- €	703 €	1.043 €	- €	- €	- €	- €
Melilla	- €	14.266 €	12.172 €	13.220 €	- €	- €	- €	- €	703 €	1.043 €	- €	- €	- €	- €
Media total	3.116 €	16.374 €	14.585 €	15.124 €	550 €	626 €	1.190 €	522 €	814 €	1.227 €	127 €	150 €	140 €	140 €

3 Presentació de resultats

Per determinar el sobre esforç econòmic de les PDI i les seves famílies s'aplica la següent fórmula per cadascun dels perfils i per CC.AA.

$$\text{Índice del sobre esfuerzo económico} = \Sigma \text{ Costes} - \Sigma \text{ Medidas compensatorias}$$

Per aquest estudi es presenten dos resultats possibles, segons s'inclougi el cost d'oportunitat per a la família o no.

1. **Sense cost d'oportunitat de les famílies:** el sobre esforç mitjà econòmic de les PDI es situa als 19.271 € anuals, al detall és el següent:

sin coste de oportunidad familia	
SOBRESFUERZO 2008	
	11.920 €
	12.493 €
	17.161 €
	35.507 €
	19.271 €

	Total Costes 2008			Total
	Tiempo	Ejecución	Oportunidad	
Perfil 1	7.521 €	2.915 €	6.092 €	16.528 €
Perfil 2	13.725 €	4.559 €	12.586 €	30.870 €
Perfil 3a	11.571 €	5.754 €	15.752 €	33.077 €
Perfil 3b	30.922 €	4.620 €	15.752 €	51.294 €
Media	15.935 €	4.462 €	12.546 €	32.942 €

	Total Medidas Compensatorias 2008
Perfil 1	4.794 €
Perfil 2	18.522 €
Perfil 3a	16.094 €
Perfil 3b	15.909 €

Les mesures compensatòries no varien.

El total del sobre esforç anual econòmic per PDI per CC.AA és el següent:

CCAA DE RESIDENCIA	SIN COSTE DE OPORTUNIDAD DE LA FAMILIA Sobre esfuerço anual por PDI				
	Perfil 1	Perfil 2	Perfil 3a	Perfil 3b	Media
Andalucía	11.064 €	12.889 €	9.460 €	33.986 €	16.850 €
Aragón	13.098 €	15.957 €	18.349 €	36.659 €	21.016 €
Asturias (Principado de)	13.014 €	12.482 €	19.623 €	36.135 €	20.314 €
Balears (Illes)	11.570 €	12.660 €	22.012 €	36.855 €	20.774 €
Canarias	11.228 €	11.037 €	10.005 €	36.318 €	17.147 €
Cantabria	14.313 €	14.595 €	22.135 €	36.541 €	21.896 €
Castilla-La Mancha	9.363 €	7.855 €	16.865 €	34.987 €	17.267 €
Castilla y León	13.201 €	12.230 €	17.856 €	34.629 €	19.479 €
Cataluña	12.302 €	13.183 €	13.908 €	39.356 €	19.687 €
Comunidad Valenciana	13.598 €	13.235 €	17.686 €	35.781 €	20.075 €
Extremadura	12.477 €	11.122 €	17.667 €	32.519 €	18.446 €
Galicia	8.768 €	7.413 €	11.624 €	25.986 €	13.448 €
Madrid (Comunidad de)	14.190 €	15.865 €	14.906 €	39.357 €	21.080 €
Murcia (Región de)	11.761 €	10.078 €	18.447 €	32.130 €	18.104 €
Navarra (Comunidad Foral de)	575 €	10.324 €	16.954 €	31.244 €	14.774 €
País Vasco	7.162 €	7.021 €	22.262 €	33.815 €	17.565 €
Rioja (La)	15.381 €	16.229 €	3.854 €	38.962 €	18.606 €
Ceuta	15.278 €	14.430 €	19.490 €	36.659 €	21.464 €
Melilla	15.203 €	14.275 €	19.297 €	36.465 €	21.310 €

2. **Si incloem el cost d'oportunitat de les famílies:** el sobre esforç mitjà econòmic de les PDI i les seves famílies se situa als **31.869€** anuals, el detall és el següent:

	SOBREESFUERZO € 2008
Perfil 1	21.999 €
Perfil 2	32.651 €
Perfil 3a	17.162 €
Perfil 3b	55.666 €
Media	31.869 €

	Costes € 2008			Total
	Tiempo	Ejecución	Oportunidad	
Perfil 1	7.521 €	2.915 €	16.171 €	26.606 €
Perfil 2	13.725 €	4.559 €	32.744 €	51.027 €
Perfil 3a	11.571 €	5.754 €	15.752 €	33.077 €
Perfil 3b	30.922 €	4.620 €	35.910 €	71.452 €
Media	15.935 €	4.462 €	25.144 €	45.541 €

	Medidas Compensatorias €
Perfil 1	4.608 €
Perfil 2	18.376 €
Perfil 3a	15.915 €
Perfil 3b	15.786 €
Media	12.966 €

CCAA DE RESIDENCIA	Sobreesfuerzo anual por PDI				Media
	Perfil 1	Perfil 2	Perfil 3a	Perfil 3b	
Andalucía	18.883 €	28.526 €	9.460 €	49.623 €	26.623 €
Aragón	23.853 €	37.466 €	18.349 €	58.169 €	34.459 €
Asturias (Principado de)	21.901 €	30.255 €	19.623 €	53.908 €	31.422 €
Balears (Illes)	22.814 €	35.147 €	22.012 €	59.342 €	34.829 €
Canarias	21.110 €	30.800 €	10.005 €	56.081 €	29.499 €
Cantabria	24.195 €	34.359 €	22.135 €	56.304 €	34.248 €
Castilla-La Mancha	18.887 €	26.903 €	16.865 €	54.036 €	29.173 €
Castilla y León	21.094 €	28.016 €	17.856 €	50.414 €	29.345 €
Cataluña	24.263 €	37.105 €	13.908 €	63.278 €	34.639 €
Comunidad Valenciana	22.850 €	31.738 €	17.686 €	54.284 €	31.639 €
Extremadura	19.285 €	24.740 €	17.667 €	46.136 €	26.957 €
Galicia	16.962 €	23.802 €	11.624 €	42.375 €	23.691 €
Madrid (Comunidad de)	27.382 €	42.249 €	14.906 €	65.741 €	27.382 €
Murcia (Región de)	20.177 €	26.912 €	18.447 €	48.963 €	28.625 €
Navarra (Comunidad Foral de)	13.284 €	35.741 €	16.954 €	56.661 €	30.660 €
País Vasco	19.906 €	32.510 €	22.262 €	59.304 €	33.496 €
Rioja (La)	26.158 €	37.784 €	3.854 €	38.962 €	26.690 €
Ceuta	24.451 €	32.777 €	19.490 €	55.007 €	32.931 €
Melilla	24.252 €	32.374 €	19.297 €	54.565 €	32.622 €

4 Conclusions

1. La discapacitat intel·lectual en qualsevol grau suposa un greuge important, per a la mateixa persona i per a la família, fins i tot si només analitzem el temps addicional de suport de la família.
2. Aquest cost addicional d'atenció no es veu compensat per les prestacions previstes per les AA.PP. Això és especialment clar entre aquelles famílies amb fills amb discapacitat intel·lectual lleu, que per necessitar només suports molt intermitents, són exclosos del dret a les prestacions de la Llei d'Autonomia Personal.
3. El cost d'oportunitat de les famílies és un concepte poc assumit a la nostra societat, on la família assumeix "obligacions morals" en la cura dels seus familiars directes. El greuge econòmic comparatiu és especialment significatiu, 35.507 €, sinó inclou el cost d'oportunitat de les famílies, i 55.666€, si l'inclou, per aquelles famílies que té els membres amb discapacitat intel·lectual severa vivint al domicili.
4. L'existència del moviment associatiu de famílies faciliten una atenció especialitzada i de qualitat, a un cost menor per a l'administració degut a les economies d'escala que es generen (presten quasi el 50% del temps total d'atenció).
5. El greuge econòmic de les famílies amb una persona amb discapacitat intel·lectual augmenta entre aquelles que viuen en un entorn rural, on l'accés als serveis de les entitats requereix majors costos de transport o suposa que la família assumeixi el 100% de l'atenció al seu fill/a amb DI.
6. Les prestacions de les Comunitats Autònomes no són homogènies: les diferències d'import entre les prestacions mitges i les inferiors segons grau de discapacitat, van dels 2.700 als 5.800 € l'any.
7. El greuge de les famílies amb discapacitat intel·lectual té un efecte acumulatiu any rere any, que acaba incidint a curt termini en la pèrdua de capacitat adquisitiva i, a mig termini, en la descapitalització de les famílies.
8. La taxa d'activitat i l'atur de les persones amb discapacitat intel·lectual triplica la mitja estatal per al conjunt dels ciutadans, incidint en els costos d'oportunitat de les persones amb DI.
9. La taxa d'atur i el greuge econòmic que suposa la discapacitat intel·lectual és una limitació més que dificulta portar una vida independent i autònoma mitjançant serveis específics com pisos amb suport o pisos tutelats.
10. La falta d'informació de qualitat sobre condicions de vida, feina, residència i prestacions dirigides a les PDI, dificulta enormement una correcta planificació de les necessitats i serveis a les entitats i les famílies, i distorsiona la percepció de les condicions de vida de la PDI i la seva família per part dels poders públics i de la societat.
11. El greuge econòmic que avui té la família que té un membre econòmic amb discapacitat intel·lectual és assumit pels propis familiars i es

tradueix també en una pèrdua de la qualitat de vida familiar impossible de quantificar econòmicament.

12. Amb caràcter acumulatiu, es genera "un deute moral" amb el moviment associatiu de persones amb discapacitat intel·lectual. Les famílies i el moviment associatiu assumeixen el sobreesforç que permet a la persona amb discapacitat intel·lectual realitzar les activitats de la vida, davant l'absència de suficients recursos i de suficients mesures compensatòries. L'estudi xifra entre els 422 €/any, en el cas del perfil 1 o lleu, i els 24.296, perfil 3 o sever que viu en un complex residencial, el valor afegit que per a les persones amb discapacitat intel·lectual genera l'existència del moviment associatiu com a prestador de serveis per aquest col·lectiu.

Avenida del General Perón nº 20, 1ª
28020 MADRID
Tel. (34) 91 5 56 74 13
Fax. (34) 91 5 97 41 05
e-mail: feaps@feaps.org
www.feaps.org

